

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Viite:

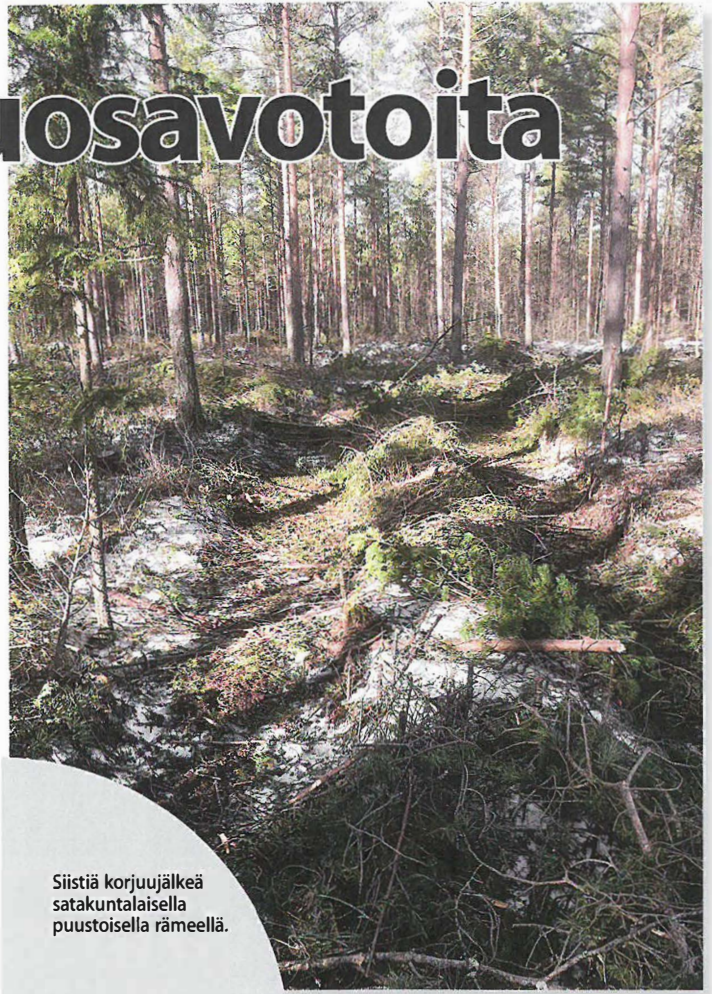
Lauhanen, R. 2021. Talvi suosi suosavotoita. Koneyrittäjä 52 (4),
40 - 41.

Talvi suosii suosavotoita

Eteläpohjalaisella ensiharvennuskohteella havutus oli tarpeen.

Siistiä korjuujälkeä satakuntalaisella puustoisella rämeellä.

JP Metsäkoneurakointi Oy:n Pauli Pöllänen oli yhtenä maaliskuisena lauantaiaamuna kirjoittajan kanssa työmaapalaverissa katsomassa korjuulohkot, varastopaikat ja työturvallisuusasiat.

Pauli Pöllänen ajoi varastopaikalle "jäljet" ajokonetta varten, mikä esti urapainumien muodostumista.

TEKSTI: RISTO LAUHANEN, SEAMK.
KUVAT: RISTO LAUHANEN, SEAMK

Ilmastonmuutoksesta huolimatta Suomessa voi edelleen sattuua kunnon talvia ja viileitä kesäiä. Kulunut talvi suosi poikkeuksellisesti myös turvemaiden metsien harvennuksia läntisessä Suomessa. Varsinkin Pohjanmaan maakuntien metsistä merkittävä osa on turvemilla. Metsäteollisuuden tuotantolaitokset Äänekoskella ja rannikolla tarvitsevat kuitupuuta myös turvemailta. Lisäksi suometsien tukkeja ja pikkutukkeja toimitetaan mm. paikallisille sahoille. Turvemaiden metsien käytön yleisen hyväksyttävyyden kannalta on tärkeää kuitenkin pohtia nykyistä ekologisempia metsänkäsittelemenetelmiä.

Kulunut talvi oli Etelä-Pohjanmaalla ja Satakunnassa poikkeuksellinen, kun melko pitkien odottelujen jälkeen päästiin rämemänniköiden puunkorjuuseen. Lumi ja pakaset olivat suurena apuna puunkorjuutölle, vaikkakaan räme pohjat eivät olleet täysin routaantuneet. Sekä Etelä-Pohjanmaalla että Satakunnassa havaittiin myös mäntysahojen puuntarve. Tukkeja katkottiin, kun runkojen mitta- ja laatuvaatimukset sen sallivat.

Rämemänniköt puskevat puuta. Runsaat 10 vuotta sitten harvennetulla satakuntalaisella rämeellä kannatti puunkorjuussa hyödyntää vanhoja ajouria. Tällöin oli varmuus siitä, että urat kantavat tälläkin kertaa.

Samoin runsaspuustoisella, eteläpohjalaisella harvennettavalla rämeellä kannatti hyödyntää olemassa olevia ajouria. Lisäksi hakkuukoneella oli viisasta ”ajaa jäljet” metsästä varastopaikoille. Yöpak-

kaset jäädyttivät jäljet, eikä kuormatraktori tehnyt kuorman kanssa syviä urapainumia kokoojauralle eikä varastopaikkojen ääreen. Varmuuden maksimoimiseksi ja ennakkoimattomien koneiden uppoamisen välttämiseksi työmaalla juonettiin yhden korjuulohkon puut korpisuon ja kangaskuusikon kautta varastopaikalle olemassa olevia ajouria pitkin.

Pienipuustoisemmalla eteläpohjalaisella ensiharvennusrämeillä raiteita tahtoi muodostua jo hakkuukoneen painosta. Havutus oli tarpeen, mutta pienikokoisessa mäntypuustossa ei isommin latvussmassaa ole.

Toimintaympäristö muuttunut

Vastoin yleistä käsitystä turvemaiden puita ei korjata puuttomilta nevoilta. Valtakunnan metsien inventoinnin (VMI) mukaan metsätaloudellisesti epäonnistuneita

ojituksia on maassamme mukaan runsaat 10 % ojitusalasta, eikä niillä kannata enää harjoittaa metsätaloutta. Suomessa on edelleen ojittamattomia soita 4,1 miljoonaa hehtaaria VMI:n (2017) mukaan.

Jos puuntuotantoon soveltuvat turvemaiden metsät jätettäisiin oman onnensa nojaan, niin kasvuisissa metsissä heikoimmat puut kuolevat ja hajoavat hiilidioksidiksi ilmaan ja ravinteiksi turpeeseen. Samalla kantorahatulot jäävät saamatta sekä miehet ja koneet ilman töitä. Koronapandemian jälkeisellä kansantaloudella ei ole varaa jättää aikaisempien metsänparannusinvestointien saavutuksia hyödyntämättä.

Uusia toimintamalleja tarvitaan

Ilmasto- ja ympäristöasiat on otettava vakavasti. Vesiensuojelu on tärkeää siinä missä suometsien hiilensidontakin. Luonnonvarakeskuksen tutkimuksen viitaten, suometsissä

kannattaa pyrkiä jatkuvapetteiseen metsänkasvatukseen, välttää tarpeettomia kunnostusojituksia ja tehdä puutuhkalannoituksia.

Pienaukkohakkuut ja kaistalahakkuut ovat vaihtoehtoja metsän uudistamisessa perinteisten avohakkuiden sijaan. Suomen metsäkeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen Ilmasto- ja metsien hoito –hanke selvittää parhaillaan näitä kysymyksiä Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla.

Runsaan 100 kiintokuutiometrin hehtaarikohtainen räme puusto on hoidatun suon vesitalouden Luken SOMPA-hankkeen mukaan. Tällöin loppukesällä suon pohjavesipintaa pysyy yli 30 cm:n syvyydessä, eikä kunnostusojitusta tarvita. Pohjois-Suomen kosteimmissä oloissa vastaava puuston tilavuus on ollut 130-150 m³/ha. Kun kunnostusojitussavot tuntuvat vähenevän, pitäisi miehille ja koneille saada korvaavaa toimintaa metsäautoteiden perusparannuksista ja maanrakennustöistä.

Luonnonvarakeskus korostaa rämemänniköiden puutuhkalannoitusten merkitystä puuntuotannon ja hiilensidonnän lisäämisessä. Yksi kiintokuutiometri puuta sisältää noin 200 kiloa hiiltä. Kun puutuhkalannoitus lisää rämemännikön kasvua noin kolme kiintokuutiometriä hehtaaria ja vuotta kohti 40-50 vuoden aikana, lisätään samalla puuston hiilivarastoa.